Rok 12, Numer 15 (60)

PAŹDZIERNIK 2008

BIBiK

Biuletyn Informacji Bibliotecznych i Kulturalnych

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Łodzi

spotkanie

z Eveliną Kristanovą

doktorem nauk humanistycznych
adiunktem w Katedrze Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
na Uniwersytecie Łódzkim

na temat

polskiej prasy kobiecej w dwudziestoleciu międzywojennym

16 października 2008 r.

Zapraszamy do oglądania wystawy

„Wizerunek kobiety w polskiej prasie dla pań w latach 1820-1960. Prezentacja zbiorów Książnicy Łódzkiej”

Wystawę oglądać można od 16 do 29 października 2008 r.
w holu wystawowym Biblioteki

Evelina Kristanova

**Wykładowca uniwersytecki, prasoznawca, bibliolog, katecheta.
Urodzona w 1970 r. w Sofii, dzieciństwo spędziła w Bułgarii.
Dwa lata (1977-1978) mieszkała w Algierii, gdzie ojciec pracował jako inżynier.
Następnie przyjechała do Polski i osiadła w Łodzi. Ukończyła filologię polską
w zakresie bibliotekoznawstwa i informacji naukowej
na Uniwersytecie Łódzkim (1989-1994).
Przez pół roku pracowała w archiwum, a od 1995 r. na UŁ.
W 2003 r. obroniła doktorat nauk humanistycznych na podstawie pracy
*Program społeczny i kulturalny „Tęczy" (1927-1939) na tle prasy katolickiej
w II Rzeczypospolitej.*
W latach 2004-2007 studiowała teologię na
Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie uzyskując licencjat.
Obecnie prowadzi badania dotyczące książki na łamach prasy katolickiej
okresu 1945-1953 (*Reklama książki na łamach
„Tygodnika Warszawskiego (1945-1948)",
„Tygodnik Warszawski" (1945-1948) na tle polskiej prasy katolickiej
pierwszych lat po II wojnie światowej*)
oraz zajmuje się współczesnymi zagadnieniami związanymi z książką
i jej instytucjami w Bułgarii (*Usługi bibliotek bułgarskich na podstawie stron
WWW – pierwszy krok do sukcesu użytkownika,
Przemiany rynku wydawniczego po 1989 r. w Bułgarii,
Informacja o współczesnej książce w Bułgarii,
Biblioteka Narodowa im. Św. Cyryla i Metodego w Sofii.
Historia i współczesność*).**

CHARAKTERYSTYKA OKRESÓW W HISTORII POLSKIEGO CZASOPIŚMIENNICTWA KOBIECEGO

I okres: lata 1818- 1860

Ukazywały się „pisma dla płci pięknej poświęcone", dedykowane damom, będące rodzajem podręcznika życia salonowego. Po powstaniu listopadowym, w związku z powstawaniem fabryk i koniecznością reklamowania ich wyrobów, wydawano magazyny ilustrowane o charakterze kulturalnym z częścią „praktyczną", „literacką" i „modną".

II okres: lata 1860- 1914

Był to okres wielkiego rozkwitu pism kobiecych i ich zróżnicowania rodzajowego (czasopisma społeczno- kulturalne, rodzinne, feministyczne, ruchu chrześcijańsko- narodowego, socjalistycznego i robotniczego oraz związkowego, pisma społeczno- gospodarcze i poradnikowe, specjalne pisma dla kobiet wiejskich) i co za tym idzie wzrostu popularności tego typu pism.

III okres: lata 1914- 1918

Nowe pisma - związane z Ligą Kobiet Pogotowia Wojennego lub organizacjami narodowymi - stawiały sobie za cele: budzenie świadomości narodowej, poczucia więzi z innymi dzielnicami rozbiorowymi, patriotyzmu oraz tworzenie zaplecza frontowego dla żołnierzy.

IV okres: lata 1918- 1939

W okresie tym powstało najwięcej nowych tytułów (312). Uzyskanie przez kobiety praw obywatelskich w 1918 r. i w konsekwencji walka o wprowadzenie zasad równości płci w życie miały wpływ na czasopiśmiennictwo kobiece. Doszło do likwidacji bądź zawieszenia wszystkich wydawanych dotąd czasopism kobiecych, zmieniła się formuła wydawnicza reaktywowanych pism, ich zakres, problematyka, składy redakcyjne, wydawcy. Nastąpił proces centralizacji prasy kobiecej w Warszawie i do 1926 r. niewiele powstało nowych tytułów w ośrodkach regionalnych. Od 1926 r. do wybuchu II wojny światowej miał miejsce proces różnicowania się czasopism kobiecych. Wydawaniem tego rodzaju pism zajmowały się spółdzielnie wydawnicze, stowarzyszenia i organizacje o charakterze społeczno –politycznym, kulturalno – oświatowym i zawodowym.

V okres: lata 1939- 1945

Powstał nowy rodzaj pism: kobieca prasa konspiracyjna (34 nowe tytuły) wydawana przez różne organizacje podziemne. Największym ośrodkiem wydającym tę prasę była Warszawa, w ilości tytułów przodował Ludowy Związek Kobiet związany ze Stronnictwem Ludowym „Roch" i BCh.

VI okres: lata 1945- 1989

Powstawanie prasy kobiecej tuż po wojnie przebiegało na trzy sposoby: obok reaktywowania pism przedwojennych i ujawniania się pism konspiracyjnych tworzono nowe tytuły, często z powodów politycznych, propagandowych (liczyły się głosy kobiet w wyborach do Sejmu i Referendum). Do roku 1950. prasa kobieca ukazywała się jako dodatki i czasopisma samoistne – wydarzenia polityczne (zjednoczenie ruchu młodzieżowego, ruchu robotniczego i ludowego oraz rozwiązanie SO Ligi Kobiet) wpłynęły na proces likwidacji prawie wszystkich nowych tytułów.

Lata pięćdziesiąte do października 1956 r. to okres najuboższy w powstawanie i rozwój nowych tytułów: pisma te wydawano w RSW „Prasa" w Warszawie i również centralnie ustalano ich przeznaczenie czytelnicze.

„Polski Październik" zastąpił przodownicę pracy matką – Polką, co znalazło swoje odzwierciedlenie także na łamach prasy; oprócz stolicy ośrodkami wydawniczymi stały się również Katowice, Łódź, Bydgoszcz, Wrocław i Rzeszów. W latach sześćdziesiątych zaczęto wydawać magazyny ilustrowane, poprawiono szatę graficzną i dodano kolorową okładkę.

Wprowadzenie stanu wojennego oznaczało zawieszenie wszystkich czasopism. W okresie od wiosny 1982 r. do jesieni 1986 r. reaktywowano prasę oficjalną, wychodzi w tym czasie prasa II obiegu zwana „bezdebitową". W okresie zwiększenia aktywności społecznej i politycznej kobiet (1987- sierpień 1989) wzrosły nakłady tych dobrze znanych już na rynku pism kobiecych, uatrakcyjniano treść i wzbogacano ich problematykę. Po zakończeniu stanu wojennego reaktywowano wszystkie ukazujące się

dotąd tytuły pism kobiecych, kościoły, tajne komórki NSZZ „Solidarność”, osoby prywatne bez wiedzy i zgody cenzury rozpowszechniały kobiece czasopisma bezdebitowe. Aktywniejsze stały się ośrodki regionalne, pojawiły się pierwsze spółki wydawnicze. Znamienna jest różnorodność oferty: obozowe pisma w Gołdapi o charakterze pism społeczno – polityczno – kulturalnych i informacyjnych, zakonne i konfesyjne pisma o charakterze społeczno – politycznym, pisma rodzinne, poradnikowe, pisma poświęcone modzie i robotom ręcznym.

VII okres: po roku 1989

Czerwcowe wybory 1989 r. zainicjowały zmiany polityczne i ekonomiczne. Ukazały się akty normatywne regulujące działalność wydawniczą, zniesiono cenzurę, zmieniono prawo prasowe. Zmiany własnościowe wpłynęły na powstanie rynku prasowego zdeterminowanego przez konkurencję. Powstały kolorowe magazyny społeczno – kulturalne i rozrywkowe. Rozwiązanie RSW „Prasa – Książka – Ruch” i następujące po nim: wzrost cen papieru i usług poligraficznych, wpływające na wzrost cen pism, zakłóciły rozpowszechnianie prasy. Pisma kobiece zostały zmuszone do zaniżenia nakładów, łączenia numerów, okresowych przerw w wydawaniu. Redakcje uczyły się praw wolnego rynku, walki o czytelnika, konkurowania z nowymi tytułami. Powstawały spółki wydawnicze z kapitałem zagranicznym, inwestorzy z zagranicy wykupywali wydawnictwa, zaczęły ukazywać się polskie wersje pism zagranicznych.

Opracowano na podstawie: Z. Sokół, *Prasa kobieca w Polsce w latach 1945-1995*, Rzeszów 1998

Strony tytułowe polskich czasopism kobiecych z lat 30 XX wieku.

Evelina Kristanova

Polskie pisma kobiece okresu dwudziestolecia międzywojennego

(na przykładzie „Bluszczu", „Kobiety Współczesnej" i „Pani")

„Lata 1918-1939 były w dziejach naszej kultury wyjątkiem. Barwnym, radosnym i złożonym. Między kolejnymi trudnymi lekcjami historia podarowała nam pauzę, podczas której mogliśmy zabawić się w normalność" pisze Andrzej Zawada w *Dwudziestoleciu literackim*. Był to bowiem czas wielkiej radości z odzyskania niepodległości Polski, w pamiętnikach wspominano go nawet jako stan euforii. Wojna „obaliła stary świat: pompatycznych monarchii, sztywnych podziałów klasowych, pruderyjnych obyczajów", po którym nastąpiła demokracja parlamentarna (J. Kwiatkowski, *Dwudziestolecie międzywojenne*). Obyczaje stały się bardziej swobodne. Ludzie kultury spotykali się nie tylko w teatrze, rodzinnych posiadłościach ale często w kawiarniach. Znane były zwłaszcza spotkania w warszawskiej kawiarni Pod Pikadorem.

Codziennemu życiu powoli oprócz prasy zaczęło towarzyszyć radio i kino. Poszukiwano nowego oblicza kultury i literatury, wolnej wreszcie od obowiązku narodowego. Wyraz temu dały przede wszystkim nowe programy literackie. Jako pierwsza wystąpiła grupa poetycka Skamander. Program przedstawiła m.in. na łamach „Pro Arte et Studio", później „Pro Arte", „Skamander" i w najbardziej popularnym czasopiśmie tego okresu „Wiadomościach Literackich". Skamandryci wypowiadali się również w snobistycznej „Pani" (K. Sierocka, *Czasopisma literackie*). Manifest pod hasłem ekspresjonizmu ogłosiła grupa związana z poznańskim „Zdrojem". Inne widzenie rzeczywistości literackiej i kulturalnej zaproponowali ludzie związani z „Czartakiem". W tym okresie do głosu doszedł też Tadeusz Peiper - twórca późniejszego kierunku Awangardy Krakowskiej. Swoje poglądy wyraził na łamach „Zwrotnicy".

Prasa tego okresu nadal pozostała jednym z najważniejszych mediów. Towarzyszyła jej niezwykła różnorodność począwszy od prasy politycznej ugrupowań poprzez prasę katolicką, elitarne czasopisma społeczno-kulturalne i literackie, naukowe, fachowe, sportowe, humorystyczne, filmowe, sensacyjne kończąc na periodykach dla określonej grupy odbiorców (A. Paczkowski, *Prasa polska w latach 1918-1939*). Wśród tych ostatnich znalazły się m.in. czasopisma dziecięce i młodzieżowe oraz pisma kobiece.

Istotną rolę w omawianym okresie odegrała prasa dla płci pięknej. *Encyklopedia wiedzy o prasie* definiuje ją jako „grupę czasopism, których profil kształtowany jest pod kątem potrzeb czytelniczych kobiet oraz ich aktualnego położenia społecznego". Obok wydawnictw masowych, czyli osiągających wysokie nakłady typu popularnej „Mojej Przyjaciółki" powstawały te na wysokim poziomie literackim. W 1926 r. tytułów dla kobiet było zaledwie 6, a w 1931 r. liczba wzrosła do 31 (Paczkowski, *Prasa polska…*).

Wybrane przeze mnie periodyki przeznaczone dla inteligencji, miały charakter elitarny i reprezentatywny dla epoki. Skierowane były do kobiet z kręgów mieszczańskich i ziemiańskich. Osiągały przy tym nakłady nie przekraczające 10 tys. egzemplarzy, co było charakterystyczne dla czasopism społeczno-kulturalnych i literackich tego okresu. Ich treść zachęcała czytelniczki do zapoznawania się z literaturą, kulturą i aktualnymi wydarzeniami społeczno-politycznymi. Czasopisma pełniły przy tym rolę opiniotwórczą.

Najstarszym z nich był istniejący od 1865 r. „Bluszcz", wznowiony po wojnie pod redakcją Wandy Pełczyńskiej i egidą kobiecej organizacji Koła Polek i będący do 1924 r. własnością poznańskiej Księgarni św. Wojciecha. Następnie pismo przejęła spółka wydawnicza, która dołączyła do tytułu wiele dodatków (o dodatkach czasopism tego okresu pisała J. Mikosz w książce *Dodatki kulturalne do prasy dwudziestolecia międzywojennego*). Za redaktorstwa Stefanii Podhorskiej-Okołów periodyk uzyskał podtytuł „Społeczno-literacki ilustrowany tygodnik kobiecy". Luksusowe pismo, bogato ilustrowane zostało dość szczegółowo przestawione w monografii Jolanty Chwastyk-Kowalczyk *„Bluszcz" w latach 1918-1939.* Propagowało wzorzec kobiety aktywnej zawodowo i społecznie, nowoczesnej, posiadającej równe prawa z mężczyznami. W jego treści przypominano sylwetki znanych kobiet minionych epok, dając niejako wzorce do naśladowania. Wypowiadano się na temat pracy i edukacji kobiet, wychowania dzieci, turystyki i wypoczynku. Nie zabrakło też zagadnień literackich i kulturalnych. „Bluszcz" posiadał specjalny dział „Kobieta w świecie i w domu" donoszący o spotkaniach oraz zjazdach kobiet przy różnych okazjach: zjeździe kobiet z wyższym wykształceniem, spotkaniach kobiet różnych zawodów, prelekcjach, sukcesach na polu naukowym. Informowanie o tym miało służyć integracji środowiska kobiet i zespoleniu sił w walce o swoje prawa (chociażby otrzymywania stanowisk na równi z mężczyznami). Zachęcano tym samym do działalności społecznej i uczestnictwie w ruchach.

Warszawski miesięcznik „Pani” (1922-1925) z podtytułem „Pismo poświecone kulturze i estetyce życia” redagowany był najpierw przez Stefanię Bigoszową, a następnie Mariana Dąbrowskiego. Kierownikiem literackim został Kazimierz Wierzyński, któremu pismo zawdzięczało wysoki poziom literacki. Periodyk nie doczekał się jak dotąd monografii, dlatego o nim nieco więcej. Ten bogato ilustrowany i pokaźny objętościowo magazyn (liczący 50 s.) drukowany na papierze kredowym, prezentował wzór kobiety damy, elegancko i modnie ubranej, oddziaływującej swoją aparycją i kulturą na otoczenie. Jako jedyny z omawianych tytułów posiadał kolorowe okładki z reprodukcjami Władysława Skoczylasa, Zofii Stryjeńskiej, Edwarda Bartłomiejczyka, Marii Berezowskiej, Józefa Pankiewicza i in. Szata graficzna będąca na wysokim poziomie była niezwykle dopasowana do charakteru pisma i jego zawartości. Na nią składały się liczne fotografie, reprodukcje, rysunki, ozdobniki tekstowe, wkładki, ozdobne nagłówki. Od czasu do czasu ukazywały się numery specjalne poświęcone wybranej problematyce (np. zeszyt poświecony Podhalu, zeszyty gwiazdkowe). Podejmowano w nim problematykę literacką, kulturalną, obyczajową, sportową. Często przedstawiano sylwetki pisarek, artystów i ludzi kultury. Szczególne miejsce w drugiej części zajął dział „Notatnik Pani” z rubrykami: literatura, teatr, muzyka, sztuka, kino, sport. Znaczące miejsce zajmowała też moda z licznymi fotografiami ubiorów dla kobiet. Niekiedy pojawiała się też moda męska. Teksty przeplatano wyborem poezji Kornela Makuszyńskiego, Juliana Tuwima, Jana Lechonia, Stefanii Podhorskiej-Okołów, Karola Husarskiego, Boya-Żeleńskiego. Pisali tu m.in. Jarosław Iwaszkiewicz, Magdalena Samozwaniec, Cezary Jelenta, Wacław Grubiński. Pismo zamykał dział zatytułowany „To i owo”, w którym informowano o spotkaniach artystów, dyplomatów, urzędników państwowych udokumentowane licznymi fotografiami. Każdy numer na początku i na końcu drukował reklamy.

Ambicje społeczne przejawiano na łamach warszawskiej „Kobiety Współczesnej” (1927-1934) wydawanej przez Emilię Grocholską. Pismo z podtytułem „Ilustrowany tygodnik społeczno-literacki” lansował model kobiety pracującej, imającej się różnych zawodów oraz równouprawnionej (dział „O równe prawa”; rubryka „Życie i praca”). O tym świadczyły chociażby same okładki przedstawiające cykl zdjęć zatytułowany „Kobiety przy pracy”: w biurze, w zakładzie, przy chorych. Wzorem była także kobieta z miasta, wykształcona reformatorka, wysportowana, modna a jednocześnie dobra żona i matka. Podejmowano problematykę sytuacji kobiet w różnych państwach, ich pracy, praw, zarobków, dostępu do tzw. zawodów tylko dla mężczyzn (a więc kobieta-prawnik, kobieta-minister), kwestie prawne przerywania ciąży. W porównaniu do poprzednich dwu tytułów tutaj najczęściej podejmowano zagadnienia polityczne w aspekcie dotyczącym kobiet. Seria artykułów komentowała wybory do Sejmu i Senatu w 1928 r. Więcej na ten temat pisze Sylwia Dwojak w opracowaniu *Sytuacja kobiety w okresie międzywojennym w świetle publikacji tygodnika „Kobieta Współczesna”*. Problematyka kulturalna obecna była poprzez rubryki: Z książek, Wystawy, Z teatrów, Ze świata, Z kina. Tytuł o objętości 24 s. posiadał czarno-białą szatę graficzną, liczne fotografie i reprodukcje.

Przypomniane czasopisma dwudziestolecia międzywojennego: „Bluszcz", „Pani" i „Kobieta Współczesna" posiadały podobny układ zawartości. Pierwsza część poświęcona była zazwyczaj zagadnieniom społecznym, pracy kobiet, ich wykształceniu, szkolnictwu i szeroko pojętemu wychowaniu. Publicyści piszący w nich starali się orientować swoje czytelniczki w sytuacji społeczno-politycznej kraju licząc na ich chęć żywego zaangażowania się. Stąd wypowiedzi o działalności organizacji, stowarzyszeń, partii kobiet. Uważano, że kobieta powinna wejść w życie publiczne pod hasłem łagodzenia przeciwieństw, pod hasłem miłości do tego, co ludzi łączy" (K. Promińska, *Kobieta okresu dwudziestolecia międzywojennego w świetle społeczno-literackiego ilustrowanego tygodnika „Bluszcz" 1921-1938*). Służyły temu wypowiedzi o znanych osobistościach czy działaczkach społecznych. Starano się zachęcić czytelniczki do ciągłego dokształcania się w różnych dziedzinach, a także do podejmowania kursów. Wyższe kwalifikacje bowiem mogły przyczynić się do lepszego uposażenia kobiet i ich awansu. Dział literacki obecny w każdym z prezentowanych tytułów zamieszczał recenzje książek twórców rodzimych i obcych. Stałe rubryki informowały o nowościach wydawniczych. Nie pominięto sztuki, kultury i sportu. Redakcje zamieszczały także szereg porad praktycznych, które mogły być przydatne w prowadzeniu domu i ogrodu. Zainteresowaniem cieszyły się przepisy kulinarne.

O wysokim poziomie literackim pism świadczyły też bogate i różnorodne formy wypowiedzi: nowele, powieści, dramaty, listy, felietony, reportaże i wywiady. Każdy numer zawierał też kilka wierszy oraz powieść w odcinkach lub opowiadanie. Na ich łamach wypowiadały się najbardziej znane pisarki i poetki tego okresu: Maria Dąbrowska, Kazimiera Iłłakowiczówna, Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, Magdalena Samozwaniec.

Sytuacja gospodarcza i ekonomiczna ówczesnej Polski wymagała zaangażowania się kobiet na równi z mężczyznami, podjęcia wspólnej pracy nad kształtowaniem nowego oblicza odrodzonego państwa. Walczono o równouprawnienie kobiet we wszystkich zawodach i godne wynagrodzenie. Widziano też nadal w kobiecie matkę, która potrafi połączyć pracę zawodową z obowiązkami domowymi. Każde z pism w dziale mody dbało o wygląd zewnętrzny pań. Można z powodzeniem stwierdzić, że periodyki kobiece odegrały ważną rolę w kształtowaniu „kultury kobiecej" okresu dwudziestolecia międzywojennego.

Wzór osobowy kobiety i model rodziny na łamach prasy kobiecej w latach 1863-1914

autor: prof. Zofia Sokół

W okresie tym nastąpił bujny rozkwit pism kobiecych i ich zróżnicowanie rodzajowe. Wyodrębniły się czasopisma społeczno-kulturalne, rodzinne (familistyczne), feministyczne, ruchu chrześcijańsko-narodowego, socjalistycznego i robotniczego oraz związkowego, a także pisma społeczno-gospodarcze i poradnikowe oraz specjalne pisma dla kobiet wiejskich. Rozszerzył się znacznie krąg odbiorców pism kobiecych.

Zmienił się wówczas status społeczny kobiet na ziemiach polskich, zwłaszcza w Królestwie. Po upadku powstania styczniowego i konfiskacie majątków oraz ich utraty w wyniku uwłaszczenia chłopów, powstała znaczna liczba kobiet samotnych, zmuszonych do samodzielnego poszukiwania pracy. Kobiety musiały zdobyć się na przedsiębiorczość, energię, zaradność i chęci zdobycia środków na życie nie tylko dla siebie, ale także często dla licznej rodziny. Powstały wówczas czasopisma feministyczne związane z tworzącym się ruchem walki kobiet o równouprawnienie.

Najważniejszą i główną grupę czasopism kobiecych stanowiły pisma społeczno-kulturalne, które miały cechy magazynu z rozwiniętą częścią "literacką" i częścią "modną" dotyczącą szycia, organizowania szkół i pracowni krawieckich i modniarskich. Część "modna" była podręcznikiem dla właścicielek pracowni i sklepów konfekcyjnych. Obok nich tworzono część praktyczną, zwaną także "ekonomiczną" lub "gospodarczą" zawierającą porady dotyczące organizacji gospodarstwa domowego, gotowania, odżywiania i przetwórstwa domowego. Przy redakcjach czasopism powstawały szkoły krawieckie, modniarskie, gastronomiczne, pracownie drzeworytnicze, potem fotograficzne zatrudniające kobiety i kształcące dziewczęta w danym zawodzie; organizowano też zakłady przetwórcze i sklepy, które dość szybko usamodzielniały się i "odrywały" od redakcji pism.

Najbardziej znane i reprezentatywne tytuły z tego okresu to "Bluszcz" (1865-1939), którego pierwszą redaktorką była Maria Ilnicka. Pismo to stanowi symbol, wzór i punkt odniesienia dla prasy kobiecej ukazującej się przed drugą wojną światową. Było jednym z najdłużej ukazujących się pism polskich. Wychowało przynajmniej trzy pokolenia kobiet, a dowody oddziaływania i nawiązywanie do tradycji można dostrzec jeszcze w niektórych pismach współczesnych.

№ 8. Warszawa, dnia 9 (21) Lutego 1877 r. Rok XII.—Tom XIII.

BLUSZCZ

PISMO TYGODNIOWE ILLUSTROWANE DLA KOBIET.

Drugim najdłużej ukazującym się czasopismem kobiecym był "Tygodnik Mód i Nowości Dotyczących Gospodarstwa Domowego" (1860-1915), będący kontynuacją "Magazynu Mód" Joanny Widulińskiej z lat 1835-1859. Tu ukazała się publikacja Elizy Orzeszkowej pt. "Kilka słów o kobietach" oraz powieść "Marta", stanowiące manifest polskiego ruchu feministycznego. Czasopismo przechodziło liczne zmiany treści, programu i formuły wydawniczej. W 1905 roku nabył je Stefan Krzywoszewski, a redaktorką naczelną została Lucyna Kotarbińska. Przeprowadziła ona reorganizację programu, zakresu tematycznego i zatytułowała "Nasz Dom". Wokół redakcji skupił się Chrześcijański Związek Rękodzielniczek "Dźwignia". Pismo miało swoje oddziały w Krakowie, Poznaniu i Lwowie, zorganizowaną sieć korespondentów terenowych oraz ośrodków wytwórczych i sklepów. Przetrwało ono do 1915 roku, a zostało zlikwidowane decyzją cenzury wojennej z powodów politycznych.

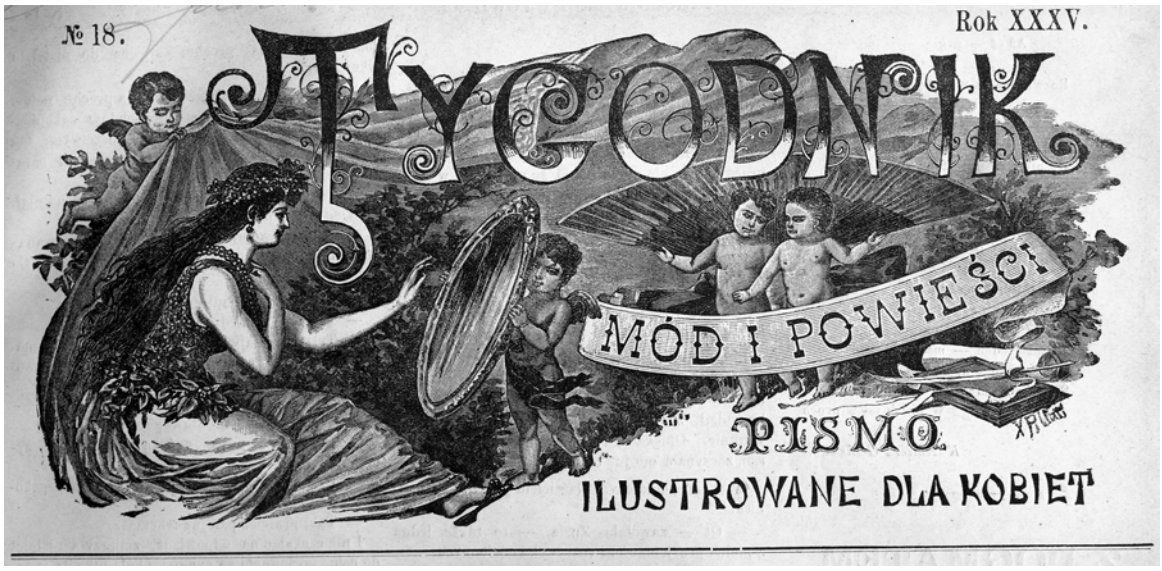

Trzecim sztandarowym pismem ruchu kobiecego był "Świt" Marii Konopnickiej ukazujący się w latach 1884-1887, uważane za "liberalno-demokratyczne o kierunku postępowym, którego celem była walka o równouprawnienie kobiet". "Świt" był szczególnie ostro zwalczany przez "ówczesne kręgi konserwatywno-klerykalne, ośmieszane i plugawione" - jak pisał do J. I. Kraszewskiego A. Pietkiewicz "Pług"- "żadne z pism warszawskich nie wzbudziło tylu jawnych napaści i potajemnych intryg, jak ten nieszczęsny "Świt", za który na Konopnicką zaostrzyły się pióra i języki zjadliwe". Inne tytuły, wydawane poza Warszawą ukazywały się krótko, toteż nie odegrały większej roli społecznej. Wiele z nich doczekało się swoich opracowań, jak np.: "Niewiasta" (1860-1863), "Kalina" (1886-1870) oraz "Dwutygodnik dla Kobiet" (1880-1885), "Dom Polski" (1885-1990) i "Głos Wielkopolanek" (1908-1924). Odmianą periodyków społeczno-kulturalnych były czasopisma rodzinne zwane też familistycznymi, adresowane do kobiet. Ten rodzaj czasopism rozwinął się po upadku powstania styczniowego, gdy w rodzinie, przez kobietę - matkę szukano sposobu odrodzenia narodu bez państwa. Pisma rodzinne nie wiele różniły się od magazynów społeczno-kulturalnych, poruszały te same problemy, miały te same części składowe, a często nawet te same działy. Pisma rodzinne otaczały kobietę kultem "kapłanki ogniska domowego" nawiązując w tej mierze do pism okresu romantyzmu. Dom rodzinny stawał się ośrodkiem wychowującym nowe pokolenie Polaków, świątynią pamiątek rodzinnych i ojczystych. Celem ich było propagowanie wzoru idealnej kobiety - Matki Polki, rządnej gospodyni, praktycznej pani domu i żony, a jednocześnie gorącej patriotki oddanej idei polskości.
Reprezentatywnymi dla tego okresu były pisma: "Kółko Domowe" (1861-1864) Aleksandry Borkowskiej i Józefy Śmigielskiej, "Kronika Rodzinna" (1867-1915) A. Borkowskiej, "Opiekun Domowy" (1868), "Ognisko Domowe" (1883-1917) i wiele innych. Ogółem ukazało się ponad 50 tytułów pism rodzinnych (wraz z dodatkami do prasy ogólnej). Ukazywały się do wybuchu pierw-

szej wojny światowej. W dwudziestoleciu międzywojennym przekształciły się w pisma pedagogiczne i poradnikowe kierowane do matek.

W latach osiemdziesiątych XIX stulecia w wyniku ruchów kobiecych domagających się wykształcenia zawodowego dla kobiet powstał nowy rodzaj: czasopisma społeczno - gospodarcze, propagujące organicznikowską ideę pracy od podstaw w każdej dziedzinie życia, w tym także w gospodarstwie kobiecym. Były one zbliżone do magazynów społeczno - kulturalnych, jednak bez części "literackiej". Ich treść dotyczyła organizacji "gospodarstwa kobiecego", który w domach ziemiańskich stanowił ośrodek przetwórczo - wytwórczy. Pisma zawierały przepisy kulinarne, porady z zakresu organizacji pracy w domu, sadu, ogrodu, hodowli drobiu, ryb, trzody chlewnej i pszczelarstwa. Pisma propagowały wytwarzanie i przetwarzanie żywności na zaspokojenie nie tylko własnych potrzeb domowych i gospodarskich, ale na sprzedaż i uzyskiwanie w ten sposób znacznych dochodów. Najbardziej popularnymi czasopismami były: "Gospodyni Wiejska. Pismo Ilustrowane dla Kobiet" (1881-1884), "Dobra Gospodyni. Pismo ilustrowane dla Polek" (1900-1915), "Świat Kobiecy. Tygodnik poświęcony wszelkim gałęziom pracy kobiecej, literaturze, sztuce i gospodarstwu" (1905-1907) i inne. Z tego rodzaju czasopism rozwinęły się pisma fachowe - zawodowe jak np "Tygodnik Kucharski" (1883-1885), który po kilku transformacjach stał się pismem zawodowym, organem "Związku Kuchmistrzów". Podobnie "Gazeta Krawiecka Damska. Dwutygodnik poświęcony modom" stał się pismem zawodowym krawców, a "Kobieta. Dwutygodnik kosmetyczny" przeistoczył się w specjalistyczne pismo lekarskie. Czasopisma praktyczno - poradnikowe zyskały szeroką popularność jako dodatki, działy i rubryki w prasie ogólnospołecznej. Najczęściej nosiły one tytuły wyraźnie adresowane do kobiet: "Gospodyni", "Dobra Gospodyni", "Praktyczna Gospodyni", "Gospodyni Pomorska", "Gospodyni Poznańska", "Gospodyni Śląska" itp. Ogółem wychodziło 41 tytułów tego rodzaju czasopism, w tym 12 w formie dodatków.

Po ukazaniu się encykliki papieża Leona XIII "Rerun Novarum" ogłoszonej w 1891 roku zaczął powstawać ruch chrześcijańsko - narodowy jako przeciwstawienie się oddziaływaniu klasowych związków zawodowych, organizacji socjalistycznych i feministycznych. Zaczęły powstawać liczne stowarzyszenia kobiet katolickich i katolickie organizacje zawodowe kobiet. W Krakowie w 1897 roku powstało Stowarzyszenie Sług Katolickich im. Św. Zyty mający charakter związku zawodowego służby domowej - najpopularniejszego wówczas zawodu kobiecego. Była to najniżej stojąca w hierarchii społecznej grupa zawodowa, ale dla wielu wiejskich dziewcząt jedyna droga uniknięcia nędzy, uzyskanie społecznego awansu i spełnienia aspiracji życiowych. Czasopisma dla służących stanowiły jedyny podręcznik nauki dla tej grupy społecznej. W Krakowie w latach 1897-1904 ukazywał się "Przyjaciel Sług" - dodatek miesięczny do "Grzmotu", który przekształcił się potem w "Głos Dziewcząt Polskich" i wychodził z przerwą wojenną do 1934 roku. Liczne "Pracownice Katolickie", "Pracownice Polskie" i "Niewiasty Polskie" ukazywały się w formie dodatków we Lwowie, Krakowie i Poznaniu. Głównym ośrodkiem wydawniczym prasy dla służących stał się Poznań, gdzie powstało Zjednoczenie Towarzystw Kobiecych Oświatowych na Rzeszę Niemiecką i gdzie wydawano kilka tytułów czasopism: "Pracownica. Organ Związku Kobiet Pracujących" (1906-1910), "Gazeta dla Kobiet" (1900-1909), "Ognisko Polek"(1911), "Gazeta dla Kobiet. Organ Zjednoczenia Stowarzyszeń Polskich Kobiet Pracujących" (1909-1918) i inne. Ogółem ukazało się 20 tytułów pism dla służby domowej.

Z ruchem chrześcijańsko - narodowym współpracowało Zjednoczenie Ziemianek Polskich skupiające kobiety wywodzące się ze średniej i dużej własności ziemskiej. Organizacja ta, początkowo tajna, o charakterze patriotyczno-katolickim, od 1907 roku już jawna, miała strukturę trójzaborową. Łączyła zarówno właścicielki ziemskie, jak i gospodynie wiejskie, w myśl idei "z szlachtą polską, polski lud". Sztandarową działaczką tego ruchu była Maria Rodziewiczówna. Centralnym organem tego ruchu był tygodnik "Świat Kobiecy" (1905-1907), potem "Polski Łan", a od 1908 roku "Ziemianka - Organ Zjednoczenia Kół Ziemianek Polskich". Głównym

ośrodkiem ruchu Ziemianek i prasy z nim związanej była Warszawa, a obok niej Wielkopolska i Pomorze, Galicja Wschodnia i Zachodnia. Ogółem ukazało się 7 tytułów tej organizacji.

Wraz z tworzącym się ruchem ludowym związane jest powstanie prasy dla kobiet wiejskich - włościanek, jak je wówczas nazywano. Centralą ruchu ludowego był Lwów a później Kraków. Najbardziej znane i reprezentatywne tytuły dla kobiet wiejskich to: krakowska "Przodownica" (1899-1912), lwowska "Zorza" (1900-1902) Marii Wysłouchowej i "Niewiasta" (1896-1910) ks. Stanisława Stojałowskiego wydawana na Śląsku Cieszyńskim.

Ner 11. Kraków, 18go Marca. 1861.

Prenumerata w Krakowie wynosi:
Bez mód:
Rocznie . . 6 złr. — c. w. a.
Półrocznie . 3 „ —
Kwartalnie . 1 „ 50 „ „ „
Miesięcznie . — „ 50 „ „ „
Z Modami paryskiemi:
Rocznie . . 10 złr. 20 c. w. a.
Półrocznie . 5 „ 10 „ „ „
Kwartalnie . 2 „ 55 „ „ „
Miesięcznie . — „ 85 „ „ „

NIEWIASTA.

Prenumerata zamiejscowa wynosi:
Bez mód:
Rocznie . . 7 złr. 20 c. w. a.
Półrocznie . 3 „ 60 „ „ „
Kwartalnie . 1 „ 80 „ „ „
Z Modami paryskiemi:
Rocznie . . 11 złr. 40 c. w. a
Półrocznie . 5 „ 70 „ „ „
Kwartalnie . 2 „ 85 „ „ „
„Niewiasta“ wychodzi co tydzień w jednym lub półtora arkuszu.

Prenumerujący za granicą Państwa austr. płacą rocznie z przesyłką pocztową (bez mody) 8 złr. 30 centów wal. austr. — Talar pruski przyjmuje się po 2 złr. w a.
Inseraty (stósowne) opłacają się: za pierwszorazowe umieszczenie od wiersza petytowego 7 cent., następnie po 4 cent. Dokłada się 30 cent. za każdą razą na stępel rządowy.
Listy i przesyłki pieniężne należy frankować i adresować do Redakcyi Niewiasty w Krakowie, Ulica Sławkowska.
Prenumeratę w miejscu przyjmuje nietylko Redakcya, lecz i księgarnia p. Baumgardtena, równie jak wszystkie dobrze znane księgarnie.

Ten rodzaj prasy zaczął się rozwijać szczególnie w XX-leciu międzywojennym. Na ziemiach polskich dosyć wcześnie powstał kobiecy ruch socjalistyczny i związana z nim prasa o charakterze społeczno - politycznym. Organizacja Kobiet związana z Polską Partią Socjalno-Demokratyczną Galicji i Śląska wydawała "Robotnicę. Dwutygodnik Poświęcony Sprawom Kobiet Pracujących Zawodowo" dodatek do "Nowego Słowa" (1904-1907), potem do "Naprzodu" w Krakowie. W Warszawie ukazywała się nielegalna "Robotnica. Wydawnictwo PPS" (1906). Najbardziej znanym socjalistycznym pismem kobiecym był "Głos Kobiet. Organ PPSD. Pismo Poświęcone Sprawom Kobiet Pracujących" pod redakcją Doroty Kłuszyńskiej wydawany kolejno w Cieszynie (1907-1911), Krakowie (1914-1915) i w Warszawie (1919-1939). Kobiecy ruch socjalistyczny związany był z ruchem feministycznym.

Prasa feministyczna powstająca na ziemiach polskich była związana z postępowym ruchem demokratycznym i domagała się zniesienia ograniczeń prawnych, obywatelskich, dotyczących płci, walczyła z dyskryminacją kobiet w życiu społeczno-politycznym i ekonomicznym. Pierwszym pismem ruchu feministycznego był "Przedświt. Dwutygodnik dla Kobiet" ukazujący się we Lwowie w latach 1893-1896 pod redakcją Janiny Sedlaczkówny. Był to bojowy organ feministyczny walczący o prawa wyborcze kobiet, o tworzenie gimnazjów dla dziewcząt, o prawo do nauki na uniwersytetach, do zrzeszania się kobiet w związki i organizacje, o dostęp do wyższych stanowisk w szkolnictwie itp. W grudniu 1896 roku zaczęło ukazywać się główne pismo ruchu feministycznego pt. "Ster. Dwutygodnik dla Spraw Wychowania Kobiet i Pracy Kobiet" pod redakcją Pauliny Reinschmit - Kuczalskiej, wydawany nakładem Leontyny Jezierskiej we Lwowie (1895-1897). Był to radykalny organ walczący o prawa kobiet. W 1907 roku "Ster" został przeniesiony do Warszawy i stał się organem Związku Równouprawnienia Kobiet po jego zalegalizowaniu i ukazywał się do sierpnia 1914. Prócz wymienionych ukazywał się "Świat Kobiety" (1914-1915), następnie przekształcony w "Przedświt" (1916-1917), "Ziarno"(1895) i inne. Ogółem ukazały się 23 tytuły, w tym 13 samoistnych wydawniczo i 10 dodatków.

Po wybuchu pierwszej wojny światowej wszystkie tytuły ulegały likwidacji lub zawieszeniu. Tylko nieliczne utrzymały się na rynku wydawniczym z przerwami jak np.: "Bluszcz" i "Ziemianka Polska".

Źródło: http://historia_kobiet.w.interia.pl/teksty/w-o-kob.htm

Nasza praca

MIESIĘCZNIK

ZARZĄDU GŁÓWNEGO LIGI KOBIET

Rok X. Warszawa, Marzec 1956 r. Nr 3 (124)

Fot. „Księga listów PRL-u. Cześć pierwsza 1951-1956", Bobab. Polska Agencja Fotografów, Warszawa 2005.

INDEKS TYTUŁÓW CZASOPISM KOBIECYCH W ZBIORACH WiMBP wg okresów historyczno- społeczno- literackich

Prezentowana praca przedstawia wykaz pism z bogatego dorobku czasopiśmiennictwa kobiecego znajdującego się w zbiorach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi.

WiMBP w łodzi posiada bogaty zbiór czasopism. Są wśród nich tytuły sztandarowe dla kolejnych okresów historyczno- społeczno- literackich. Można znaleźć m.in. wydawany od II połowy XIX wieku aż do wybuchu II wojny światowej „Bluszcz", pismo- wzorzec dla wielu magazynów kobiecych, i inny tytuł ukazujący się również przez kilkadziesiąt lat - do 1915 r., „Magazyn Mód" (z kilkoma mutacjami tytułu, zawartości, linii programowej), pierwsza na rodzimym gruncie udana próba połączenia żurnala mody z magazynem poradnikowym. Są też: konspiracyjna „Żywia" i ideologiczna „Kobieta Radziecka". „Przyjaciółka" i „Filipinka" to z kolei przykłady pism popularnych przez dziesięciolecia XX wieku, znajdujących swoje grono czytelników i dziś. W zbiorach Biblioteki można napotkać także tytuły zagraniczne adaptowane na nasz rynek: „Burda", „Marie Claire", „Glamour". Znajdują się też pisemka wydawane przez uczennice szkół: „Koniczynka", „Młodzieńczy Lot" i pisma skierowane do konkretnych adresatek: „Opieka nad Dzieckiem", „Pielęgniarka Polska", „Lady Fitness", „Modne Krawiectwo". Biblioteka ma również w swoich zbiorach kalendarze i noworoczniki. Zdecydowana większość tytułów zgromadzona jest w magazynach i w Czytelni Czasopism Księgozbioru Zasadniczego Działu Udostępniania Zbiorów i Magazynów, część zbioru pism kobiecych znajduje się w Sekcji Czasopism Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów i w Dziale Zbiorów Regionalnych.

Przedstawiamy czytelnikowi alfabetyczny **wykaz czasopism kobiecych** znajdujących się **w zbiorach WiMBP.** Przyjęto podstawowe kryterium przy opracowywaniu wykazu: uwzględniono tytuły jednoznacznie kojarzące się z problematyką dotyczącą kobiet, pominięto tytuły pism rodzinnych, które nie są skierowane przede wszystkim do czytelniczek, skoncentrowano uwagę na wydawnictwach samoistnych pod względem piśmienniczym i wydawniczym, a więc nie uwzględniono, działów, rubryk i kolumn w prasie ogólnopolitycznej i społecznej, a także dodatków kobiecych do prasy.

1818- 1860

Pamiętnik dla Płci Pięknej : pismo różnym rodzajom poezyji i prozy poświęcone. Sygn. 2530-A KZ
Pamiętnik Naukowo-Literacki : pismo literaturze, umiejętności i sztuce poświęcone. Sygn. 1431-A KZ
Wanda. Tygodnik polski płci pięknej i literaturze poświęcony. Sygn. 2172-A KZ

1860- 1914

Bluszcz : pismo tygodniowe ilustrowane dla kobiet. Sygn. 379-A KZ [ukazywało się w latach 1866-1939]
Dobra Gospodyni : pismo tygodniowe ilustrowane dla kobiet. Sygn. 2873-A KZ
Dwutygodnik dla Kobiet : pismo beletrystyczne i naukowe. Sygn. 5665-A KZ
Kalina Sygn. 7484-A
Kosmetyka : dwutygodnik poświęcony hygienie i estetyce ciała, pielęgnowaniu urody, racjonalnej kosmetyce i perfumerji. Sygn. 5006-A KZ
Kółko Domowe : pismo poświęcone polskim rodzinom. Sygn. 1456-A KZ
Kronika Rodzinna : pismo dwutygodniowe poświęcone literaturze, sprawom społecznym i domowym. Sygn. 1460-A KZ
Magazyn Mód i Nowości Dotyczących Gospodarstwa Domowego (od 1863: ***Tygodnik Mód i Nowości***; od 1871: ***Tygodnik Mód i Powieści***; od 1905: ***Nasz Dom***)
Sygn. 1462-A KZ i od 1868: Sygn. 439-A KZ
Niewiasta : pismo poświęcone płci pięknej. Sygn. 4651-A KZ
Ste*r* : organ równouprawnienia kobiet. Sygn. 202-A KZ
Ziemianka Sygn. 195-A KZ

1914- 1918

Na Posterunku : tygodnik kobiecy poświęcony sprawom społecznym, ekonomicznym, pedagogicznym i etycznym. Organ Ligi kobiet. Sygn. 7581-A KZ
Pracownica Katolicka :dwutygodniowy organ Stowarzyszenia Służących. Sygn. 181-A KZ
Skautka : czasopismo drużyn dziewczęcych. Sygn. 7283-A KZ

1918- 1939

Almanach Mojej Przyjaciółki Sygn. 6199-A KZ
Almanach Świata Kobiecego Sygn. 4447-A KZ
Dziecko i Matka : dwutygodnik poświęcony zdrowiu i wychowaniu dziecka do lat siedmiu Sygn. 592-A KZ
Echo Szkoły Pracownic Społecznych Polskiej Macierzy Szkolnej Sygn. 8151-A KZ
Gazetka Szkolna : czasopismo Kółka Literackiego Uczennic Gimnazjum Humanistycznego Żeńskiego Heleny Miklaszewskiej w Łodzi. Sygn. 3538-A PR
Głos Gospodyń Wiejskich : dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym i oświatowo-kulturalnym kobiety wiejskiej : organ Związku Kół Gospodyń Wiejskich Południowo-Wschodnich Województw we Lwowie. Sygn. 7482-A KZ
Jednodniówka Młodych Ziemianek : dwutygodnik : organ Zrzeszeń Ziemianek Wszystkich Ziem Polskich. Sygn. 4885-A KZ
Kobieta Współczesna : ilustrowany tygodnik społeczno-literacki. Sygn. 537-A KZ
Kobieta w Świecie i w Domu : dwutygodnik poświęcony życiu domowemu i modom. Sygn. 2043-A KZ
Komunikat Zarządu Głównego Stowarzyszenia Kobiet z Wyższym Wykształceniem
Sygn. 8120-A KZ
Koniczynka : pisemko wydawane przez uczennice Gimnazjum im. Wandy z Posseltów Szachtmajerowej w Warszawie. Sygn. 7376-A KZ
Kursy Korespondencyjne Gospodarstwa Domowego przy Tow. Wyd."Bluszcz"
Sygn. 4908-A KZ
Młoda Matka : dwutygodnik poświęcony zdrowiu i wychowaniu dziecka do lat siedmiu. Sygn. 645-A KZ
Młoda Polka : pismo poświęcone polskiej młodzieży żeńskiej. Sygn. 5634-A KZ
Młodzieńczy Lot : czasopismo Gminy Szkolnej Uczennic Gimnazjum Żeńskiego im. E. Sczanieckiej w Łodzi. Sygn. 1082-A PR

Moja Przyjaciółka : ilustrowany dwutygodnik kobiecy. Sygn. 4907-A KZ
Opieka nad Dzieckiem : czasopismo poświęcone ochronie macierzyństwa, opiece nad dziećmi i młodzieżą (i życiu dziecka). Sygn. 565-A KZ; kontynuowane przez: ***Życie Dziecka*** Sygn. 5972- A
Pani : pismo poświęcone kulturze i estetyce życia. Sygn. 4469-A KZ
Pani Domu : miesięcznik poświęcony organizacji gospodarstwa domowego : organ Instytutu Gospodarstwa Domowego : organ Związku Pań Domu. Sygn. 4503-A
Pielęgniarka Polska Sygn. 2743-A i 1951-A
Praktyczna Pani i Dobra Obywatelka Sygn. 4626-A KZ
Promyk: gazetka uczennic Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Krakowie. Sygn. 7490-A KZ
Przedszkole : organ Sekcji Wychowawczyń Przedszkoli Związku Nauczycielstwa Polskiego. Sygn. 4519-A KZ
Rodzina Wojskowa :miesięcznik Stowarzyszenia "Rodzina Wojskowa". Sygn. 4902-A KZ
Skrzydła : miesięcznik instruktorek harcerskich. Sygn. 6723-A KZ
Świat Dziewcząt Sygn. 4500-A KZ
Świat Kobiecy-Rekord :czasopismo poświęcone modzie i sprawom kobiecym. Sygn. 4400-A KZ
Tygodnik Kobiety : organ Kobiecej Spółdzielni Wydawniczej. Sygn. 4501-A KZ
Wiadomości Kobiece Sygn. 7161-A KZ
Winnica : miesięcznik ilustrowany poświęcony kobiecie w życiu, sztuce
i anegdocie. Sygn. 7184-A KZ
Zjednoczenie : organ Katolickich Związków Polek w Poznaniu, Krakowie, Lublinie, Lwowie, Łodzi, Pelplinie, Płocku, Warszawie, Wilnie. Sygn. 7168-A KZ
Życie Dziecka : czasopismo poświęcone ochronie macierzyństwa, opiece nad dziećmi i młodzieżą i życiu dziecka. Sygn. 5972-A KZ
Życie Kobiece : tygodnik ilustrowany. Sygn. 4502-A KZ

1939- 1945

Żywia : pismo kobiet – prasa konspiracyjna. Dostępne w DGiOZ - Sekcja Czasopism
Na barykadzie – prasa Powstania Warszawskiego. Dostępne w DGiOZ - Sekcja Czasopism

1945- 1989

Filipinka Sygn. 4720-A KZ; Czytelnia Czasopism [ukazuje się do dziś]
Gospodyni : tygodnik Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, dla Kół Gospodyń Wiejskich, dla kobiet wsi. Sygn. 7607-A KZ
Kobieta Sygn. 6252-A KZ
Kobieta i Życie (wcześniej: ***Moda i Życie Praktyczne***). Sygn. 1987-A KZ [ukazywała się do 2002 r.]
Kobieta Radziecka : polityczno-społeczny i literacki miesięcznik ilustrowany. Sygn. 5061-A W
Matka i Dziecko : miesięcznik poświęcony zdrowiu i wychowaniu do lat siedmiu ; kontynuowane przez: ***Twoje Dziecko*** Sygn. 2001-A KZ [ukazuje się do dziś]
Moda Sygn. 5244-A KZ; Magazyn EO
Modne Krawiectwo Sygn. 5644-A KZ; Magazyn EO
Nasza Praca : miesięcznik Zarządu Głównego Ligi Kobiet. Sygn. 3485-A W
Pielęgniarka i Położna Sygn. 2743-A KZ i Sygn. 5975-A KZ
Problemy Rodziny : dwumiesięcznik Towarzystwa Świadomego Macierzyństwa. Sygn. 4740-A KZ
Przyjaciółka Sygn. 5150-A KZ; Czytelnia Czasopism [ukazuje się do dziś]
Sezam : kwartalnik "Przyjaciółki". Sygn. 6768-A KZ
Świat Mody Sygn. 4464-A KZ
Ty i Ja : magazyn ilustrowany. Sygn. 4155-A KZ
Uroda; [ukazuje się do dziś jako: ***Viva!Uroda***] Sygn. 4033-A KZ, EO i Czytelnia Czasopism
Zwierciadło Sygn. 4389-A KZ i Czytelnia Czasopism [ukazuje się do dziś]

1989– 2008

As Sekretarka Sygn. 8199-A KZ
Burda : moda, piękno, relaks : wykroje, standard światowy. Sygn. 5114-A KZ
Claudia : radzi, pomaga, informuje. Sygn. 9250-A KZ; Czytelnia Czasopism
Diana Moja Kuchnia : [wydanie polskie]. Sygn. 8336-A KZ
Dziewczyna [Wydanie polskie]. Sygn. 8239-A KZ

Elle [Wydanie polskie]. Sygn. 8512-A KZ; Czytelnia Czasopism
Ewa : magazyn zdrowia i urody. Sygn. 8042-A KZ
Gala : co tydzień bliżej gwiazd. Sygn. 9670-A KZ; Czytelnia Czasopism
Glamour Czytelnia Czasopism
Gospodyni Modna : magazyn nowoczesnej kobiety. Sygn. 7607-A KZ
Gracja : dla kobiet kochających życie : magazyn dla kobiet. Sygn. 9260-A KZ
Kobieta i Styl. Magazyn Kobiet Myślących. Sygn. 8248-A KZ
Lady Fitness : zdrowie, sprawność, uroda dla aktywnych kobiet. Sygn. 9643-A KZ
Mama i Dziecko : magazyn dla rodziców ; zm. tyt. na: ***Mam Dziecko*** Sygn. 9961-A KZ; Czytelnia Czasopism
Marie Claire : Polska (Wyd. polskie). Sygn. 9269-A KZ; Czytelnia Czasopism
Moda.com.pl Czytelnia Czasopism
Moda i Styl Czytelnia Czasopism
Moja Rodzina Sygn. 8706-A KZ
Olivia : twój świat, twoje życie : uroda, zdrowie, moda, kuchnia, miłość, porady. Sygn. 9254-A KZ; Czytelnia Czasopism
Pani Sygn. 7971-A KZ, Czytelnia Czasopism
Poradnik Domowy Sygn. 8014-A KZ i Czytelnia Czasopism
Sto Lat : magazyn zdrowia, urody, spokoju. Sygn. 8208-A KZ
Sukces Sygn. 8052-A KZ i Czytelnia Czasopism
Super Linia : miesięcznik nie tylko dla puszystych. Sygn. 9603-A KZ
Świat Kobiety : praktyczny, nowoczesny, fascynujący. Sygn. 8438-A KZ i Czytelnia Czasopism
Twój Styl Sygn. 8187-A KZ i Czytelnia Czasopism
Viva Sygn. 9644-A KZ i Czytelnia Czasopism
Wróżka : magazyn wszystko o miłości. Sygn. 9666-A KZ
Wszystko o Miłości Sygn. 9606-A KZ

Opracowanie: **Darek Staniszewski**
Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów
WiMBP w Łodzi

PRASA KOBIECA W INTERNECIE

http://katalog.onet.pl/112,prasa-kobieca,k.html

http://www.katalog.gery.pl/Spoleczenstwo_prawo/Kobiety/Czasopisma_kobiece/

http://www.prasa.ryc.pl/kobieca/

http://www.katalog.woli.pl/470,spoleczenstwo_prawo-kobiety-czasopisma_kobiece

http://katalog.wp.pl/www/Informacje_i_Media/Prasa/Prasa_Fachowa_i_Specjalistyczna/Prasa_Kobieca/?ticaid=16c81

http://www.prasa-kobieca.endi.pl/

http://www.6th.pl/

http://www.twojecentrum.pl/katalog/Prasa-kobieca/

http://www.hm7.pl/ranking/prasa-kobieca/

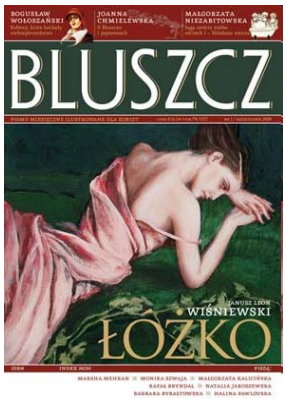

Zapraszamy do lektury nowego czasopisma dla kobiet.

Dawno, dawno temu życie nie było zbyt skomplikowane. Zwłaszcza kobiety zdawały się bytować niemal bezproblemowo, sielsko i anielsko.
Swoje rzadkie frasunki i dylematy rozwiązywały dyskretnie, a cenne rady życiowe przekazywały sobie po cichu pocztą pantoflową...
Tak mówią legendy.
Choć postać kobiety była symbolem zarówno najwyższych cnót, jak i najstraszniejszych grzechów, ona sama zazwyczaj milczała tajemniczo, nie objawiając swoich problemów, pragnień, dążeń i potrzeb. Ubierano ją w różne schematy, przeznaczano do różnych ról, wytyczano różne miejsca w społeczeństwie, historii, religii, rodzinie.
Ona milczała.
Trwało to bardzo długo.
Mijały wieki, rozwijała się myśl ludzka, a wraz z nią setki wynalazków technicznych usprawniających życie, ułatwiających komunikację i przepływ informacji.
Dzięki rozwojowi Cywilizacji Medialnej współczesny człowiek jest zalewany strumieniami najnowszych informacji z prasy, radia, telewizji, Internetu.
Z nurtu medialnego potopu, nawet niewprawne oko z łatwością wyławia zwielokrotniony nieprawdopodobnie wizerunek kobiety i towarzyszące mu miliardowe potoki słów...
Kobieta przemówiła.
O kobiecie, jej problemach, pragnieniach, dążeniach i potrzebach mówią teraz wszyscy - kobiety i mężczyźni. Tak się to jakoś stało, że potok tej wymowy znalazł swoje ujście w prasie, tworząc wręcz nowy kierunek w sztuce epistolarno-dziennikarskiej zwany "Prasą Kobiecą".
"Prasa Kobieca" odpowiadając na widoczne zapotrzebowanie, daje nieprzebrane ilości rad jak zostać współczesną Superkobietą i nie załamać się w jarzmie tej odpowiedzialnej funkcji...
Tematyka poradnicza jest specyficznie rozbudowana i sięga od kuchni, przez salon kosmetyczny i garderobę do łóżka, czasami zahaczając o stosunki biurowe.
Należy podkreślić, iż w ogóle temat łóżka i stosunków należy do tych najbardziej rozwiniętych i stanowiących około 80% całości tekstów.
Wystarczy spojrzeć na nagłówki aktualnych pism kobiecych.
Jednak czy ten obecnie kształtowany wizerunek kobiety, różni się tak bardzo od tego, utrwalonego przez wieki historii? Czy wyzwolone, nowatorskie, współczesne spojrzenie rzeczywiście kształtuje "Nową Kobietę", nie pozostając w zgodzie z klasycznymi wzorcami?
Czy tradycyjny obraz kobiety nie przenika przez nowe hasła? Z promowanych przez "Prasę Kobiecą" wzorców, można lekko uogólniając wyodrębnić oblicza współczesnej kobiety, a mianowicie:
- anioł domowy
- uwodzicielka
- domina

Można dyskutować z takim podziałem, ale... Prasa, jak to prasa - wszystko, co w nią wpadnie zostaje sprowadzone do jednego wymiaru i nieco spłaszczenie poprzez duży nacisk.
Mamy więc anioły domowe, uwodzicielki, dominy. Wszystkie one przyjęły pozy klasyczne, nawiązujące do znanych wizerunków kobiet w historii sztuki, bądź ogólnie funkcjonujących archetypów związanych z kobiecością.
Trwają w swych wystudiowanych pozach, jak motyle przybite szpilką do sielankowego tła.
Słowa i obrazy, postacie i znaczenia przenikają się, prowokujące i łagodne, groźne i zabawne, trochę poważne, a trochę z przymrużeniem oka...

Źródło:
http://www.zpaf.katowice.pl/aktalnosc/07-06-06_gola_seweryn_mormul/mormul_prasa_kobieca.html

ZAPRASZAMY DO OGLĄDANIA WYSTAWY

WiMBP zaprasza

23 października 2008 r. o godz. 12.00

na spotkanie z pisarzem Januszem L. Wiśniewskim

autorem powieści „Samotność w Sieci" (2001), „Los powtórzony" (2004) oraz zbiorów opowiadań „Zespoły napięć" (2002), „Intymna teoria względności" (2005), „Molekuły emocji (2006). Wspólnie z internautami napisał nowelę „Martyna" (2003), a wspólnie z Małgorzatą Domagalik „188 dni i nocy" (2005) i „Między wierszami" (2008). Jest również autorem tekstów publicystycznych zebranych w książce „Czy mężczyźni są światu potrzebni" (2007). Rozmowy o życiu, doświadczeniach i uczuciach pisarza przedstawione zostały w „Arytmii uczuć" (2008) – autorką pytań, na które odpowiada J. L. Wiśniewski jest dziennikarka telewizyjna Dorota Wellman. Pisarz jest doktorem informatyki, doktorem habilitowanym chemii. Obecnie mieszka i pracuje we Frankfurcie nad Menem. Spotkanie z Januszem L. Wiśniewskim będzie dotyczyło także jego najnowszej książki „Sceny z życia za ścianą" (2008).

(Spotkanie z pisarzem zorganizowano we współpracy z **Dyskusyjnym Klubem Książki przy WiMBP**)

Prowadzenie spotkania – Anna Groblińska.

---

28 października 2008 r. o godz. 17.00

na spotkanie z Waldemarem Wilhelmem

profesorem Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi, reżyserem teatralnym, specjalistą od walk, fechtunku i ruchu scenicznego, aktorem, wieloletnim dyrektorem Teatru Lalki i Aktora „Pinokio" w Łodzi.

Prowadzenie spotkania – Tomasz Bieszczad

Dyskusyjny Klub Książkowy przy WiMBP w Łodzi

zaprasza na dyskusję o książce Angeli Lambert „Przegrane życie Ewy Braun"

Spotkanie odbędzie się w dniu **4 listopada o godz. 17.00** w sali konferencyjnej Biblioteki na II p. (ul. Gdańska 100/102).

---

6 listopada 2008 r. o godz. 14.00

na spotkanie z Bogusławem Kaczyńskim

krytykiem muzycznym, popularyzatorem opery, operetki i muzyki poważnej

Tematem spotkania w Bibliotece będą „Moje spotkania z Adą Sari i Ireną Eichlerówną".
Spotkaniu będzie towarzyszyła wystawa, na której zostanie zaprezentowana m. in. pochodząca ze zbiorów WiMBP w Łodzi korespondencja Ady Sari i Ireny Eichlerówny do Stefana Heine - łódzkiego krytyka teatralnego, tłumacza literatury, muzykoznawcy, poety i suflera.

Prowadzenie spotkania – Anna Kolasa

---

27 listopada 2008 r. o godz. 17.30

na spotkanie z Cezarym Szczepaniakiem

profesorem Politechniki Łódzkiej o Jego twórczości poetyckiej

Prowadzenie spotkania – Julita Lendzian-Twardowska

---

17 grudnia 2008 r. o godz. 12.00

na spotkanie z Danutą Muchą

poetką, tłumaczką, krytykiem literackim, autorką 23 książek dla dorosłych i dzieci, adiunktem w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego w Piotrkowie Trybunalskim, członkiem Związku Literatów Polskich – Oddział w Warszawie.

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi
90-508 Łódź, ul. Gdańska 100/102
www.wimbp.lodz.pl

Wybór tekstów, redakcja: Karolina Kałużna
Skład komputerowy: Karolina Kałużna, Michał Guzek
Nakład: 100 egz.

Numery BIBiKa dostępne są na stronie **www.wimbp.lodz.pl** w dziale ***Nasze publikacje***